

Behandling mod forstoppelse hos børn

Forstoppelse

Forstoppelse er meget almindeligt, og det er den hyppigste årsag til mavesmerter hos børn. Forstoppelse er også den mest almindelige årsag til ufrivillig afføring hos børn, der ikke længere går med ble. Forstoppelse skyldes ophobning af afføring i tarmen på grund af en langsom tarmpassage. Når tarmindeholdet bliver for længe i tarmen, bliver det hårdt og tørt, fordi tarmvæggen når at suge for meget vand ud af tarmindeholdet. Desuden ændres bakteriefloraen, hvilket medfører forgæring og dannelse af luft i tarmen, som kan give smerter.

Forstoppelse hos børn kan have mange årsager:

- Medfødt tendens til langsom tarmpassage
- Vanemæssig tendens til at holde afføringen tilbage, f.eks. for at undgå at afbryde en leg eller ulyst til at gå på toilettet af andre grunde
- For lidt væske og/eller for lidt fiber i kosten

Forstoppelse kan medføre:

- Mavesmerter
- Kvalme
- Dårlig appetit og problemer med at tage på i vægt
- Besvær med at komme af med afføringen
- Smerter ved afføring - som kan øge tendensen til at holde afføringen tilbage og dermed forværre forstoppelsen
- Små, blødende rifter ved endetarmsåbningen
- Hyppig vandladning og evt. ufrivillig vandladning, fordi den fyldte endetarm trykker på blæren
- Ufrivillig afføring

Movicol

Movicol er et middel til behandling af forstoppelse. Det er et hvidt pulver som købes i breve og opblandes i væske. Det virker ved at binde vandet i tarmindeholdet, så afføringen bliver blød og smidig. Movicol optages ikke i kroppen. Det virker kun på selve tarmindeholdet og påvirker ikke tarmen eller andre organer. Det er derfor ikke vanedannende og har ingen alvorlige bivirkninger. Movicol kan dog hos enkelte patienter medføre lidt kvalme og fornemmelse af oppustethed, hvilket er helt uskadeligt. Afføringen kan også blive for tynd og for hyppig, hvilket klares ved at reducere dosis.

Behandlingen

Behandlingen består af en udtømningskur og en vedligeholdelsesbehandling.

Udtømning

Den første udtømning er af alle knolde og blandingsafføring. Det betyder at jeres barn skal have tynd afføring, type 6-7 ifølge Bristolskalaen, se nedenfor. Det er vigtigt, at udtømningen fortsætter, indtil I er sikre på, at der ikke kommer mere formet afføring. Udtømning varer oftest 2-4 dage, derfor anbefales at man opstarter i en weekend. Når

jeres barn er startet på udtømningsbehandling, kan han/hun få tynd afføring, der løber forbi mere fast afføring inde i tarmen. Dette må ikke give anledning til at I ophører eller nedsætter dosis. Behandlingen skal fortsætte, indtil sikker udtømning. Er I er i tvivl, er det tilrådeligt at fortsætte med udtømning. Hvis ikke jeres barn er ordentlig udtømt, kan det give dårligt behandlingsresultat, når I går over til vedligeholdelsesbehandling.

Vedligeholdelsesbehandling

Når barnet har opnået fuld udtømning, skal I over et par dage nedtrappe fra udtømningsdosis til vedligeholdelsesdosis. Der nedtrappes med et 1/2 brev hver 4. dag (1/4 brev hos børn under 2 år). I skal i denne fase ikke kigge på Bristolskalaen eller justere i Movicol dosis dagligt. Målet med vedligeholdelsesbehandlingen er at sikre 1-2 daglige, bløde, smertefrie afføringer af type 4-5. Når man har nået dette, så er det vigtigt at man fortsætter i 3-12 måneder efter nærmere aftale med lægen.

Opblanding af Movicol

Der findes både Movicol til voksne og til børn (Movicol Jr.). Vi benytter i denne vejledning kun voksenbreve.

Et voksenbrev opblandes i 125 ml væske. Til spædbørn, der skal have meget små doser, kan man afmåle mængden med en brevvægt eller en måleske til madlavning. Det er meget vigtigt at anvende den rigtige mængde væske, da Movicol kun virker i kraft af den væske, pulveret binder. Alle former for væske kan anvendes: vand, juice, saftvand eller andet. Til spædbørn kan f.eks. anvendes modermælkserstatning i flaske.

1 brev Movicol vejer 13,8 gram, 1 teskefuld Movicol sv.t. til ca. 3 gram

Barnets vægt (kg)	Movicol (gram)	Movicol (breve)	Movicol Jr (breve)	Movicol (teskefulde)	Vand (ml/gram)
10	20	1,5	3,1	6,7	192
15	30	2,3	4,6	10,0	288
20	40	3,1	6,2	13,3	385
25	50	3,8	7,7	16,7	481
30	60	4,6	9,2	20,0	577
35	70	5,4	10,8	23,3	673
40	80	6,2	12,3	26,7	769
45	90	6,9	13,8	30,0	865
50	100	7,7	15,4	33,3	962

Jeres barn vejer _____ kg og starter udtømningskur med _____ gram per døgn (normalt 2 gram per kg legemsvægt til udredningskur)

Når udtømning er fuldført nedtrappes med _____ brev hver 4. dag (børn < 2 år nedtrappes med 1/4 brev, børn >2 år med 1/2 brev)

Microlax

Hvis I har indtryk af, at barnet har en masse hård afføring stående i endetarmen, kan det være en god idé at give en Microlax. En Microlax indeholder væske som opløser afføringen.

Kort vejledning:

1. Barnet ligger i bleskiftstilling.
2. Vrid spidsen af tuben af.
3. Smør tubespidsen med en dråbe af tubens indhold.
4. Indfør tubespidsen i den halve længde af tubespidsen i endetarmen (se markering på tubespidsen).
5. Tøm tuben helt ved at klemme på bunden af tubespidsen.
6. Træk tuben forsigtigt ud, mens den holdes sammenklemt. Efter at have klemt opløsningen ind og fjernet tuben, skal du blidt samle barnets ben og presse dem stille og roligt ned på puslepuden. På den måde undgår du, at opløsningen siver ud igen.
7. Afføring finder normalt sted inden for 15 minutter efter brugen.

Jeres barn skal have Microlax _____ gange daglig i 2-3 dage.

Kontakt

Ved tvivl om dosis eller andet kontaktes klinikken.

BRISTOLSKALAEN for afførings typer		
Type 1		Separate hårde klumper der ligner nødder.
Type 2		Pølseform men med klumper.
Type 3		Ligner en pølse men med revner på ydersiden.
Type 4		Ligner en pølse eller orm, smidig og blød.
Type 5		Bløde klumper med skarpe kanter (let at få ud).
Type 6		Iturevne småstykker.
Type 7		Vandig uden klumper kun væske.

Navn: _____					
Ugedag	Antal poser	Afføring	Ugedag	Antal poser	Afføring
Antal Type*			Antal Type*		
Ma			Ma		
Ti			Ti		
On			On		
To			To		
Fr			Fr		
Lø			Lø		
Sø			Sø		
Ma			Ma		
Ti			Ti		
On			On		
To			To		
Fr			Fr		
Lø			Lø		
Sø			Sø		

* Bristolskalaen

Moxalole, Lacrofarm og Gangiden er alternative kopipræparater som indeholder nøjagtigt de samme virksomme stoffer som Movicol. Disse præparater kan altså også bruges.

